

Gyenes Zsolt
A Szinkrónia keletkezése
(második rész)
Napló-esszé
2014-2017

Hat-hét évvel ezelőtt kezdtem el a Szinkrónia sorozat készítését. Jelenleg 130 opusz valósult meg. Több rész, kisfilm, olykor kisebb módosításokkal önállóan, más néven is előfordult különféle fesztiválokon, kiállításokon. Készült olyan darab is, mely beilleszthető lenne ebbe a sorozatba, mégsem került ide. A sorozat első 29 darabjaiból a Képirás Művészeti Alapítvány adott ki egy DVD válogatást (Szinkrónia / Synchrony) 2012-ben egy kísérő kétnyelvű füzetecske kíséretében (Szinkrónia – Egy vizuális zenei kísérletről / Synchrony – About a visual music experiment). Majd magánkiadásban jelent meg a folytatás (Synchrony – Afterimages, Visual music by Zsolt Gyenes, 2014). Ez utóbbi a 30-astól a 88-as opuszig tartalmaz válogatást és önálló címmel rendelkező, illetve ellátott rövidfilmek is rákerültek a lemezre (Afterimages – Homage to Ilona Keserü Ilona, Double Afterimages – In Memoriam Josef Albers, Vexé – In Memoriam Erik Satie és ManuAll). A Szinkrónia sorozat darabjait, variációit láthatta és hallhatta az érdeklődő közönség Budapesten, Kaposváron, Pécsen, Szolnokon, Szigetváron és Szekszárdon, azonkívül Izlandon, Svájcban, Lengyelországban, Spanyolországban, Törökországban, Máltán, Romániában, Szerbiában és Thaiföldön. A bemutatott munkákhoz sok esetben előadás is társult, közelebb hozva a „háttér” a nézőknek (pl. Budapest, Kaposvár, Szigetvár, Törökország, Románia, Lengyelország, Málta és Thaiföld).

A Szinkrónia sok esetben együtt jár az Aszinkróniával, sőt az utóbbi olykor átveszi a vezető szerepet. Ez egyre erősödik és új konstellációkat tesz lehetővé.

Online:

<http://gyenes62.hu/>

<http://vizualzene.hu/>

https://www.youtube.com/results?search_query=gyenesful

Opuszok

88. (Utóképek), 00:44, 2014. március 11-12.

Állóképekből létrehozott képfolyam, amely az utókép-hatásra épül. A gyorsan váltakozó színes képek olykor egymást oltják ki, ami megmarad, csak illúzió. A hangtextúra felvett, kreált hangok montázsa; aszinkrónia. A találkozási pontok, legtöbbször a véletlenre alapozva hozzák létre a hangsúlyokat. A rövid szekvencia beépült a „Kvadrát” című, sok más audio-video részből összeállított műbe, mely Thaiföldön került bemutatásra egy művészeti fesztivál keretében.

89. Kettős utóképek / Double Afterimages – In Memoriam Josef Albers, 01:34, 2014.

Némafilm. Tiszta vizuális zene. Állóképek sorozata, megmozgatása. Josef Albers egyik ábrájából indul ki a munka, mely a kettős utókép „megtapasztalásának” legszebb példája, kiindulási alapja. A hatás ténylegesen működik.

90. 00:34, 2014. május 29.

Aszinkrónia. Balról jobbra futó függőleges, színes, változó egyenesek. Minta és struktúra. Egyszerű, a Fibonacci sorból kiinduló szintetikus hang; matematika. Ellentétek.

91. 00:34, 2014.

A kép ugyanaz, mint az előző darabnál, de a hangkörnyezet variálódik, gazdagodik egy újabb

szólammal.

92. 00:34, 2014.

Újabb variáció, jóformán alig különbözik az előző kettőtől.

93. Manualscore 1, 01:48, 2014.

Minden kiszámított. Minden egyszerű. Kép és hang szinkroniája. A hang megegyezik a 90. opusszal. Minden elem egy hangnak felel meg és annak függvényében mozog, változik. Kölcsönös áthatások gazdagítják a szigorú, száraz vizuális megjelenést. A munka a partitúra, leírás alapján könnyen, tökéletesen reprodukálható. Kísérlet a digitális állomány átmentésére olyan formán, hogy a szöveges leírás teljesen pontos képet ad az audio-vizuális munkáról. Optimista elem a pesszimista jövőképben.

94. (Erik Satie bútorzenéjére – 3. rész), 02:50, 2014.

Minden szempontból kilóg az eddigi sorból ez a munka. A hang Satie egyik bútorzenéje, míg a kép Goethe egyik szintan-ábrájának variálása. Fokozatosan jön elő a kép és nagyobbodik, mígnem eléri a teljes méretét. A felbontás 1280x720 px, nagyobb mint az eddigiek (720x576 px). Ezt, és majd az ennél is nagyobb felbontást (akár full HD) az újonnan vásárolt MacBook Pro-m alkalmazása teszi lehetővé.

95. Farbenlehre / Színtan, 01:40, 2014.

Némafilm. Állóképekből összeállított kísérlet Goethe-nek tisztelegve. ImageJ, Photoshop, Premiere és After Effects programok használata.

96. (Goethe és Satie), 02:59, 2014.

Satie zenéjére Goethe egyetlen egy színes ábrájának reprodukcióját variálva némi After Effects-sel megspékelve...

97. Puha textúrák / Soft Textures, 02:38, 2014.

CT-animációk drótkompozíciókról. A zene Brian Eno: Soft Dawn (1989) című hangtextúrája. Két kép váltakozik a hanghoz igazodva némi eltolódással és villódzással.

98. 01:30, 2014.

Korábbi hanganyagokra (www, csikorgás) készült tanulmány Goethe szintanának felhasználásával, tisztelegve a zseniális művész és tudós előtt.

99. (slash-slash), 01:24, 2014.

Egy 2010-es hanganyagra (slash-slash) készült tanulmány egyetlen állókép variálásával (Goethe), esetlegesen váltakozó számok pörgésével (After Effects).

100. Syntax' – Konkrét audio-vizuális költemény (In Memoriam Kurt Schwitters), 2015.

A 100 éves Dada-mozgalomhoz irányuló munka, ahol a TextEdit „képeségei”, hibái alkotják a dadogó hangalapot. Ehhez társul egyetlen kép variálása, lassú fordulása és „elzoom-olása”, amíg a szövegtöredék látható nem válik, valamennyire... Az opusz két változatban készült.

A kiinduló szövegalap:

aaaaaaaaaaaaaaaaaaaa
bbbbbbbbbbbbbbbb
cccccccccccccccc
dddddddddddddd
eeeeeeeeeeeeeeee
ffffffffffffffffffff

gggggggggggggggg
hhhhhhhhhhhhhhhh
iiiiiiiiiiiiiiiiiiii
jjjjjjjjjjjjjjjjjj
kkkkkkkkkkkkkkkk
llllllllllllllllll
mmmmmmmmmmmm
nnnnnnnnnnnnnnnn
oooooooooooooooo
pppppppppppppppp
qqqqqqqqqqqqqq
rrrrrrrrrrrrrrrr
ssssssssssssssss
tttttttttttttttttt
uuuuuuuuuuuuuuuu
vvvvvvvvvvvvvvvv
wwwwwwwwwwww
xxxxxxxxxxxxxxxx
yyyyyyyyyyyyyyyy
zzzzzzzzzzzzzzzz

áááááááááááááá
cscscscscscscscsc
dzdzdzdzdzdzdzdz
dzsdzsdzsdzsdzsdz
éééééééééééééé
gygygygygygygygy
íííííííííííííííí
lylylylylylylylyly
nynynynynynynyn
óóóóóóóóóóóóóó
ööööööööööööööö
õõõõõõõõõõõõõõ
úúúúúúúúúúúúúú
üüüüüüüüüüüüüü
úúúúúúúúúúúúúú
zszszszszszszszsz

aaaaaaaaaaaaaaaa
bbbbbbbbbbbbbbbb
cccccccccccccccc
dddddddddddddddd
eeeeeeeeeeeeeeee
fffffffffffffffffff
gggggggggggggggg
hhhhhhhhhhhhhhhh
iiiiiiiiiiiiiiiiiiii
jjjjjjjjjjjjjjjjjj
kkkkkkkkkkkkkkkk
llllllllllllllllll

zimzimzimzimzimzimzimzimzimzimzimzimzimzimzimzimzimz

ögrögööööögrögööööögrögööööögrögööööögrögööööögrögöööö

gadjiberibimbaglandridilaulalonnicadorigadjamagrammaberidabimbalaglandrigalassassalaulitalomi nigadjiberibinblássalalaulalonnicadorsusassalabimgadjamatuffmizimzallabinbangliglawowoli maibinberibanokatalominairhinozerossilahopsamenlaulitalominihoogadjamarhinozerossilahopsa menblukuterullalablaulalalo

102. Vermont ellenpont / Vermont Counterpoint, 06:36, 2016.

Az 1990-es évek végén, általam készült VHS/D8 és Super8 filmfelvételek remix-je. A hanganyag szintén abból az időből származik (Alphabet: abc sorrendbe lejátszott hangnevek, netről letöltve, zörejjel kiegészítve). A főszereplők, illetve a három különböző szekvencia: egy táncos visszatérő mozgása, körbefordulása (VHS), egy akt forgása (Digital8 video) és Super8-as filmfelvételek csigákról. (dada100)

103. 00:44, loop, 2016.

Egy installáció vázlata. Audio: TextEdit kompozíció a számítógéppel (az egyik legjobban sikerült hang-textúra), video: CT-animációk (drótok) némi késleltetéssel.

104. CT, 00:35, loop, 2015.

Eddig (fel) nem használt, 2009-10-ben készült CT-felvételekből, képmozgatással összeállított kompozíció. A hang: I. Opusz 103. Összefogott, több helyen, külföldön is bemutatott, ismertett audio-video installáció (pl. Thaiföld, Lengyelország és Málta).

105. Exercise, 01:00, 2015.

Muybridge 11 fotójából álló szekvenciája alkotja az alapját a videónak. A rövid loop tér vissza mindig kicsit másképpen, kockánként variálva a látványvilágot. A hang nem szinkronba, hanem inkább egy sajátos montázs-viszonyba jelenik meg az animációval együtt. A munka Svájcban, egy egyperces filmfesztiválon lett bemutatva (arra is készült).

106. In Motion, 00:52, loop, 2016.

Pierre Cordier inspirálta rövid loop. Alapja Muybridge híres nagy vágójának szekvenciája (11 fotó). A képi világ folyamatosan absztrahálódik, mígnem teljesen konkrétá válik (vö. konkrét művészet). A hang egyrészt a ló mozgásának ritmusára, másrésztől attól teljesen függetlenül kapcsolódik a videóhoz.

107. (Fenakisztoszkópok), 00:20, loop, 2016.

Hártom (virtuális) fenakisztoszkóp áthatásaira, optikai keveredésére épülő loop.

108. monitorTEXTúrák / monitorTEXTures, 10:44, 2016.

Kurt Schwitters híres Ősszonátájának egyik részletére épülő, azt újra feldolgozó posztmediális karakterű mű, ahol a szöveg, a kép és a hang mind az adott részletből indul ki. Technikailag vegyes munka, ahol dia- és VHS-felvételek, különféle digitális módosítások forrnak egybe. Egy rövid részlet is beépül az opuszba Schwitters eredeti rádiófelvételéből. A munka egy Múcsarnokbeli nagy kiállításon volt bemutatva Budapesten.

109. 01:40, loop, 2016.

Kísérlet gyorsan mozgó szöveg és kép, illetve egy rövid szekvencia együttes megjelenítésére, párbeszédére a hanggal.

110. 03:29, 2016.

Kísérlet korábbi felvételek egyesítésére. Néma.

111. In Motion (2), loop, 01:10, 2016.

Az Opusz 106 egyesítése egy rég(ebb)i audio-videó felvétellel. Montázsviszony.

112. 00:44, loop, 2016.

Egy régebbi, utóképhasra épülő állóképsorozat gyors megmozgatása. A hatás elemzése (mozgó)képi eszközökkel (vö. Goethe, Albers).

113. Adagio, 01:55, 2016.

Egy régebbi audio-spectrum-ra épülő munka remix-je. Rómában készült 2016 áprilisában.

114. 01:34, 2016.

Egy régebbi munka (ManuAll) remix-je.

115. 01:20, 2016.

Egy Neten talált rövid GIF-szekvencia teljes átdolgozása és hangtextúrával való ellátása. Egy római GIF-kiállítás hatására készült.

116. Soft Textures, 02:30, 2016.

Az Opusz 97 hanganyagának remixje. Homage to Brian Eno.

117. Recitativo, 01:25, 2016.

Korábbi anyagok remix-je. Fekete-fehér mozgókép, mely Rómában készült.

118. Equivalent, 01:24, loop, 2016.

Egy analóg televízió elállított (katódcső) képének grafikai átírata. A kép és a hang „élőben” került, párhuzamosan rögzítésre. Egy lengyelországi kiállításra készült és ott lett bemutatva (error_in_art, Krakkó).

119. (Befejezetlen), 03:22, loop, 2016.

Kísérlet a monitorkép, mint forrás használatára az eredeti hanggal társítva.

120. 00:38, loop, 2016.

A hanganyag egy szigorú rendszeren alapuló vizuális sor (Munari) átírata, megfeleltetése. Ehhez illeszkedik a rendszert követő vizuális struktúra, mely – szokás szerint – számos módosításon esik át. A hanganyag meglepően zeneszerű lett. Az alap Rómában készült. A vizuális megjelenésben ott van az eredeti struktúra-sor időben kiterjesztve...

121. Clip-on, 01:32, 2016.

Egy 2010-es, hosszabb lélegzetű audio-video (I don't feel any nostalgia) rövid részletének újraserkesztése az eredeti hangot meghagyva. A hang Gyenes Zsolt és Szigetvári Andrea közös munkája. Az eredeti, hosszú terjedelmű munka Németországban lett bemutatva.

122. 00:38, loop, 2016.

A 120-as Opusz remix-je. Lengyelországi kiállításra és konferenciára készült (error_in_art). A munka több szinten is a tudatos hibára épül (különbéle módosítások).

123. Az RGB hangja / Voice of RGB, 00:46, loop, 2016.

Az RGB témájú kiállításra készült videó-akció (MAMŰ Galéria, Budapest). Kissé bizarr és humoros a felnagyított szájban megjelenő „RGB-felhők/rezgések” játéka...

124. 3_3_2 RGB, 01:01, 2016.

Egy régi, működő csap audio-video átirata. Akció rögzítése Krakkóban. A munka szintén Lengyelországban, a Klodzko Múzeumban volt bemutatva 2017-ben.

125. 00:26, 2016.

A hiba esztétikája: egy elromlott neoncső „erőlködései”. Kép és hang szinkronja.

126. Wind, 01:48, loop, 2017.

CT-animáció egy korábbi nyersanyag újragondolásával layerek keverésével (lighten). Néma.

127. Lighten, Darken and Difference (1), 01:56, loop, 2017.

CT-animáció egy korábbi nyersanyag teljesen újraalkotásával (CT-drótkompozíciók, 2010, l. még Opusz 126). Különféle layer-eken különféle keverések mind a videón (After Effects) és a hang vonatkozásában.

128. Lighten, Darken and Difference (2), 02:00, loop, 2017.

Második változat, ahol a hang-textúra Brian Eno: Soft Dawn (1989) című művének remix-je.

129. Lighten, Darken and Difference, 01:48, loop, 2017.

A végleges változat, ahol a hanganyag az előbbieket keverékéből állt össze. A munka Máltán volt bemutatva 2017 áprilisában.

130. 01:07, 2017.

Korábbi, Audio-Spectrum-ra épülő munka újraalkotása, illetve több verzió egyesítése, tehát egyféle remix ez az opusz.

A Szinkronia sorozat talán ezzel véget ért. A széria, mivel hogy a szinkronia, mint alapkoncepció új értelmet nyert az utóbbi munkák kapcsán más néven folytatódik („csak” Opus lesz). A számozás viszont folytatódik, ezzel is utalva egyféle folytonosságra. Hang és kép nem csak szinkronban, hanem más alapesetekben is találkozhatnak...

Kiegészítés:

Opus 131. 01:46, loop, 2017.

CT-animáció. Hang és kép montázs korábban készített nyersanyagok alakításával.

Opus 132. 02:18, loop, 2017.

Néma mozgóképi vetítés CT állóképek felhasználásával.

2017. május 17.